

Hydros rangeringssystem for helse, miljø og sikkerhet (SHE-RS). Et verktøy for å oppnå sertifisering/ godkjenning?

Av Unni Marsteinstredet Aagedal

Unni M. Aagedal er ansatt i HMS stab i Petrokjemidivisjonen i Norsk Hydro.

Innlegg på seminar
i Norsk Vannforening 2.10.97

Innledning

Innen ledelsessystemer er hovedmålet til Petrokjemidivisjonen i Norsk Hydro at alle store fabrikksteder skal sertifiseres med en felles standard (feks. EMAS/ISO 14000 serien). Et av delmålene er å implementere SHE-RS. SHE-RS er en forkortelse for Helse, Miljø og Sikkerhet Rangering System. SHE-RS er utviklet i samarbeid med Det Norske Veritas som en Hydro-orientert versjon av International Safety Rating System (ISRS). SHE-RS er et revisjonsverktøy som gir uttrykk for beste industri praksis i HMS ledelse og inkluderer ISO 14000 og EMAS krav til miljøledelse.

Innholdet av SHE-RS

Hovedhensikten med SHE-RS er å bidra til forbedring av HMS resultatene og forbedring av forretnings resultatene. SHE-RS gir muligheter til å måle ledelsens innsats i HMS arbeidet, opp-

nådde resultater, samt forbedringer og fremgang. SHE-RS er også en god metode for intern "bench-marking" og for utvikling av en felles Hydro HMS kultur og profil. SHE-RS fokuserer på HMS ledelse systemaktiviteter og inneholder i tillegg et verktøy for vurdering av den *fysiske tilstanden i fabrikken, sikkerhetsholdninger og adferd* samt vurdering av *HMS resultater*. Alle områdene av SHE-RS er utviklet for å kalkulere en total poenggiving for hvert fabrikksted og for å identifisere forbedringsområdene.

Fokusering på HMS ledelse systemet
SHE-RS adresserer følgende HMS aktiviteter:

1. Lederskap og Administrasjon
2. HMS-opplæring
3. Kommunikasjon og Motivasjon
4. Analyse av kritiske Arb.opp-gaver
5. HMS-standarder, Inspeksjon og Vedlikehold
6. Modifikasjon av Utstyr og Prosesser

7. Anskaffelse og Styring av Entreprenører
8. Helsevern og Arbeidsmiljø
9. Ytre Miljø, Avfall og Energi
10. Beredskap
11. Rapportering, Undersøkelse av Hendelser
12. Vurdering og Revisjon av HMS-arbeidet

Disse aktiviteter blir kalt SHE-RS elementer. Hvert element er delt inn i underelementer og hvert av disse inneholder spesifikke spørsmål som fokuserer på beste industripraksis og ISO 14000/EMAS krav til et HMS ledelse system. Hvert spørsmål gis poeng som gjør det mulig å numerisk beskrive resultatene av revisjonen.

Vurdering av fysiske forhold

Evalueringen av den fysiske tilstanden i fabrikkene gjennomføres ved en utfyllende sjekklister inkludert et poengsystem som gir mulighet for en numerisk presentasjon av resultatene.

Ansattes vurdering av holdning og adferd

Riktig adferd hos alle ansatte er nøkkelen til gode HMS-resultater. Adferd har sammenheng med holdninger og SHE-RS inneholder et spørreskjema laget for å måle adferd og holdninger og identifisering av behov for endringer. Slike forbedringer i adferd og holdning sees ofte på som en hovedfaktor for bedre HMS resultater.

Vurdering av HMS resultater

SHE-RS fokuserer på 11 områder/indikatorer for vurdering av de samlede

HMS resultater. Eks. på disse områder/indikatorer kan være:

1. Fraværskader (FS) for Hydro ansatte
2. FS + SAA + MB for Hydro ansatte
3. Antall brudd på utslippstillatelsene sist år
4. Forbedringer i utslippstillatelse siste år
5. Forbedringer i spesifikt energiforbruk siste år
6. Sykefravær
7. Orden og ryddighet

SAA= Skader med Alternativt Arbeide

MB= Medisinsk Behandling

Systemrevisjon versus Iso/EMAS

Hvert spørsmål i de 12 elementene i system revisjonen er merket med H (for Helse), M (for miljø) og /eller S (for sikkerhet). Spørsmålene er I tillegg delt inn i tre nivåer:

1. Samsvar med Hydros krav (70 %)
2. Samsvar med ISO/EMAS krav (20%)
3. Avansert nivå (10 %)

Hvis SHE-RS spørsmålet er i samsvar med ISO/Emas krav vil dette stå i veiledningen til revisor. Et eksempel på dette kan være SHE-RS spørsmål:

9.2.1 Har bedriften en prosedyre for å identifisere følgende miljøaspekt....?

9.2.2 Er effekter, identifisert som signifikante, samlet i et register?"

I revisor sin veiledning til SHE-RS spørsmål 9.2.1 står det følgende: "ISO 14001 4.3.1 og EMAS/1/B3 krever at virksomheten bestemmer de aspektene som har eller kan ha betydelig miljø-

påvirkning. Org. skal påse at aspektene som er forbundet med disse betydelig påvirkningene blir tatt i betraktning når dens miljømål fastsettes.”

Det blir laget en SHE-RS rapport etter revisjonen som påpeker styrker og svakheter til organisasjonen. Eksempel på utdrag fra en slik rapport kan være: “Bedriften har et kvalitetssystem som omfatter HMS og er sertifisert etter ISO 9002. En tilpasning til ISO 14001/EMAS vil derfor kreve relativt små endringer og tillegg.

- EMAS-forskriften krever en innledende miljøgjennomgåelse ut fra relevante miljøaspekt nevnt i vedlegg 1 avsnitt B3.

- Miljøaspekter må kartlegges i følge ISO 14001 pkt. 4.3. de som har eller kan ha betydelig miljøpåvirkning skal prioriteres og registreres i en oversikt.”

Konklusjon

Petrokjemi divisjonen i Norsk Hydro

bruker SHE-RS som et verktøy for å nå sine mål innen ledelsessystemer. Hovedmålet innen dette er at alle store fabrikksteder skal sertifiseres med en felles standard (feks. EMAS/ISO 14000 serien). SHE-RS er utviklet i samarbeid med Det Norske Veritas som en Hydroorientert versjon av International Safety Rating System (ISRS). SHE-RS er et revisjonsverktøy som gir uttrykk for beste industri praksis i HMS ledelse og inkluderer ISO 14000 og EMAS krav til miljøledelse. 20 % av spørsmålene i SHE-RS er i samsvar med ISO/EMAS krav.

Referanser

Norsk Hydros “Sikkerhetsrapport 1996”

Norsk Hydros “HMS-RS: Hydros rangeringssystem for helse, miljø og sikkerhet.”

HMS strategidokumentet til Petrokjemi divisjonen.